

Forssan kaupungin verkkosivuston saavutettavuuden arviointi (WCAG 2.0)

1. Verkkopalvelun arvioija
Papunet-verkkopalveluyksikkö
2. Arvioinnin tilaaja
Papunet-verkkopalveluyksikkö
3. Arvioinnin ajankohta
15.12.2014 - 18.12.2014
4. Arvioitava kohde
Forssan kaupungin sivusto. Palvelun etusivu (http://www.forssa.fi) ja sen HTML-pohjaiset sivut
5. Arvioinnin tavoite
Perusraportti Perusraportissa jokainen WCAG 2.0 -kriteeri merkitään hyväksytyksi tai hylätyksi. Hyväksytyyn kriteerin pistemäärä on 2, ja hylätyn kriteerin 0 tai 1. Mikäli kriteeri ei täyty, raportissa esitetään vähintään yksi hylkäykseen johtanut sivu.
6. Arvioinnin taso (A, AA, AAA)
AA
7. Käytetyt teknologiat
HTML, CSS, JavaScript
8. Arvioitavat sivut
<ul style="list-style-type: none"> • http://www.forssa.fi/palvelut/viherlaitos/leikkipaikat/kuvagalleria/ • http://www.forssa.fi/lapset_ja_nuoret/ • http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/forssa_50v/ • http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/forssan_ilmavideo/ • http://www.forssa.fi/henkilostopalvelut/ • http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/vaakuna/ • http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/ystavyyskaupungit • http://www.forssa.fi/tapahtumakalenteri/ • http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/ • http://www.forssa.fi/in_english • http://www.forssa.fi/palaute/ • http://www.forssa.fi/uutisnostot/?newsid=1148 • http://www.forssa.fi/uutisnostot/?newsid=1052

9. Muuta olennaista

Arvio on tehty osana Papunet-verkkopalveluyksikkö toteuttamaa projektia julkishallinnon verkkosivujen saavutettavuuden edistämiseksi. *Projektin nimi on "Julkishallinnon verkkosivujen saavutettavuudenarviointimallin kehittäminen asiantuntija-arviointien ja käyttäjätestauksien avulla."* Hankkeen tavoitteena oli luoda arviointimalli ja lomakepohjaisia työkaluja kansalaisille suunnattujen julkisten verkkosivujen saavutettavuuden arvioimiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioreportti

1.1 Tekstivastineet: Tarjota tekstivastineet kaikelle ei-tekstuaaliselle sisällölle.				
Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
1.1.1 (A-taso)	Onko käyttäjän kannalta olennaista informaatiota sisältäville kuville annettu kuvaava ja riittävän informaation sisältävä tekstivastine?	http://www.forssa.fi/palvelut/viherlaitos/leikkipaikat/kuvagalleria/	Sivuston kuvissa ei ole kuvaavia tekstivastineita.	0
1.1.1 (A-taso)	Linkitetyillä kuvilla ja lomakkeiden kuvapainikkeilla on kuvaava tekstivastine tai -arvo.	http://www.forssa.fi/lapset_ja_nuoret/ , http://www.forssa.fi/	- Sivun oikean laidan linkitetyissä kuvissa ei ole kuvaavia tekstivastineita. - Sivuston yläosan kielilipuissa ei ole tekstivastinetta.	0
1.1.1 (A-taso)	Onko käyttäjän kannalta epäolennaisille kuville annettu määre alt="" tai toteutettu ne css-taustakuvana?			2
1.1.1 (A-taso)	Onko CAPTCHA tai muuta vastaavat ratkaisut toteutettu saavutettavasti?			NA
1.1.1 (A-taso)	Onko lomakkeiden kentillä kuvaavat nimilaput (label)?			NA
1.1.1 (A-taso)	Onko kaikelle muulle ei-tekstimuotoiselle sisällölle annettu tekstivastine?	http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/forssa_50v/		0
1.2 Aikaisidonnainen media: Tarjota vastine aikaisidonnaiselle medialle.				
Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
1.2.1 (A-taso)	Onko audiomuotoiselle sisällölle (podcastit, mp3-tiedostot ym.) olemassa vastaavan informaation sisältävä tekstimuotoinen vastine?			NA
1.2.1 (A-taso)	Onko videoille olemassa vastaavan informaation sisältävä tekstimuotoinen vastine tai audiotiedosto?			NA
1.2.2 (A-taso)	Onko tekstitykset tarjottu kaikelle nauhoitetulle audiosisällölle synkronoidussa mediassa? Tekstityksien tulee tarjota audioraidan sisältö tekstimuodossa, sisältäen informaatiota, joka ei välttämättä liity itse dialogeihin (esimerkiksi "huokaisee", "oven narahdus" tai "salamointia").	http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/forssa_50v/		0

1.2.3 (A-taso)	Onko verkkosivuilla oleville videoille olemassa kuvaileva tekstivastine tai kuvaileva ääniselite (mikäli videon oma ääniraita ei sisällä riittävää informaatiota kaikesta videon sisällöstä)?	http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/forssa_50v/		0
1.2.4 (AA-taso)	Onko suoran videosisällön ääniraita tekstitetty.			NA
1.2.5 (AA-taso)	Onko erillinen kuvaileva ääniselite tarjolla kaikelle videosisällölle?	http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/forssa_50v/		0

1.3 Mukautettava: Tuota sisältöä, joka voidaan esittää eri tavoin (esimerkiksi yksinkertaisemman asettelun avulla) informaatiota tai rakennetta menettämättä.

Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
1.3.1 (A-taso)	Onko verkkosivun rakenne ja elementtien suhteet ilmaistu HTML-kielen avulla tai vastaava informaatio on annettu tekstimuotoisena?	http://www.forssa.fi/henkilostopalvelut/ , http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/vaakuna/ , http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/ystavyyskaupun.git	Sivulla on useita h1-elementtejä, tai h1-elementti puuttuu kokonaan.	1
1.3.2 (A-taso)	Onko HTML-koodin kautta määrittyvä sisällön lukemisjärjestys looginen ja intuitiivinen?			2
1.3.3 (A-taso)	Onko verkkosivuston käyttämiseen tarkoitetut ohjeet toteutettu niin, että niiden ymmärtäminen ei vaadi kykyä kuulla tai nähdä?			NA

1.4 Onko verkkosivustolla esitettävät ohjeet toteutettu niin, että niiden ymmärtäminen ei vaadi kykyä kuulla tai nähdä?

Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
1.4.1 (A-taso)	Onko käytetty muitakin visuaalisia keinoja kuin väriä välittämään informaatiota verkkosivulla?			2
1.4.2 (AA-taso)	Onko verkkosivulla mekanismi äänen pysäyttämiseksi, hiljentämiseksi tai sen voimakkuuden säätämiseksi mikäli se käynnistyy automaattisesti ja soi yli 3 sekuntia?			NA
1.4.3 (AA-taso)	Onko tekstin tai tekstiä esittävän kuvan kontrastisuhde vähintään 4,5:1? Onko ison tekstin (yli 18px tai 14px lihavoituna), kontrastisuhde vähintään 3:1?	http://www.forssa.fi/	- Etusivun vierivät tekstit eivät täytä kontrastivaatimusta - Etusivun vaakanavigaation tekstit eivät täytä kontrastivaatimusta.	1
1.4.4 (AA-taso)	Onko verkkosivu on luettava ja voidaanko sitä käyttää ilman ongelmia, jos tekstin kokoa kasvatetaan 200%?			2
1.4.5 (AA-taso)	Onko vältetty tekstin tarpeetonta esittämistä kuvamuodossa?	http://www.forssa.fi/	Etusivun vaakanavigaatioissa on käytetty tarpeettomasti kuvia.	1

Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
2.1 Käytettävissä näppäimistöltä: Toteuta kaikki toiminnallisuus siten, että se on käytettävissä näppäimistöltä.				
2.1.1 (A-taso)	Sivun kaikki toiminnot ovat käytettävissä näppäimistön kautta.	http://www.forssa.fi/tapahtumakalenteri/	Alkamis- ja loppumispäiviä ei voi valita kalenterista näppäimistön kautta.	1
2.1.2 (A-taso)	Näppäimistön fokus ei milloinkaan lukitu sivun mihinkään elementtiin. Jos näppäimistöllä voidaan siirtyä johonkin sivun elementtiin, siitä on mahdollista näppäimistön avulla myös pois.			2
2.2 Tarpeeksi aikaa: Anna käyttäjille tarpeeksi aikaa lukea ja käyttää sisältöä.				
Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
2.2.1 (A-taso)	Jos sivulla tai sovelluksella on aikaraja, onko käyttäjän mahdollista kytkeä aikaraja pois päältä, säätää sitä tai jatkaa sitä?			NA
2.2.2 (A-taso)	Voidaanko automaattisesti käynnistyvä liikkuva, välkkyvä tai vierivä sisältö keskeyttää, pysäyttää tai piilottaa käyttäjän toimesta?	http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/	Käyttäjä ei pysty keskeyttämään, pysäyttämään tai piilottamaan vaihtuvia kuvia.	1
2.3 Sairauskohtaukset: Älä suunnittele sisältöä tavalla, jonka tiedetään aiheuttavan sairauskohtauksia.				
Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
2.3.1 (A-taso)	Mikään sivun oleva sisältö ei välky tiheämmin kuin 3 kertaa sekunnissa?			2
2.4 Navigoitava: Tarjoa käyttäjille tapoja navigoida, etsiä sisältöä ja määrittää sijaintinsa.				
Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
2.4.1 (A-taso)	Onko sivulla mahdollista ohittaa verkkopalvelun toistuvat rakenteet, esimerkiksi joka sivulla toistuvat navigointirakenteet?	http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/vaakuna/ , http://www.forssa.fi/Forssa_tietoa/ystavyyskaupun_git	Sivuilta puuttuu kokonaan otsikkoelementit	1
2.4.2 (A-taso)	Onko verkkosivuilla kuvaavat ja informatiiviset otsikot ("Page title")?			2

2.4.3 (A-taso)	Onko verkkosivun navigoitavien elementtien (linkit, lomake-elementit yms.) navigointijärjestys looginen ja intuitiivinen?			2
2.4.4 (A-taso)	Voidaanko jokaisen linkin tarkoitus selvittää yksin linkkitekstistä tai linkkitekstistä ja sen kontekstista yhdessä?	http://www.forssa.fi/lapset_ja_nuoret/ , http://www.forssa.fi/	- Sivun oikean laidan linkitetyissä kuvissa ei ole kuvaavaa tekstivastinetta. - Sivuston yläosan kielilipuissa ei ole tekstivastinetta. - Tapahtumakalenterin linkeissä ei ole tekstiä. - Tapahtumakalenterin lue lisää -linkin tarkoitusta ei voi selvittää (linkki ei ole otsikon ja kuvaustekstin kanssa samassa kontekstissa)	0
2.4.5 (AA-taso)	Verkkosivu on löydettävissä sivustolta useammalla kuin yhdellä tavalla.			2
2.4.6 (AA-taso)	Ovatko otsikot (h1, h2, jne.) kuvaavia ja informatiivisia? Ovatko lomake- ja muiden vuorovaikutteisten toimintoelementtien nimilaput (labels) kuvaavia ja informatiivisia?			2
2.4.7 (AA-taso)	Näkeekö käyttäjä, missä verkkosivun elementissä näppäimistön fokus kulloinkin on?			2
3.1 Luettava: Tee tekstisisällöstä luettavaa ja ymmärrettävää.				
Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
3.1.1 (A-taso)	Onko verkkosivun kieli määritetty?	http://www.forssa.fi/		0
3.1.2 (A-taso)	Onko käyttäjälle kerrottu (lang-attribuutilla), jos verkkosivun jokin sisältöelementti on esitetty sivulle määritetystä kielestä poikkeavasti?	http://www.forssa.fi/in_en_glish	Sivun otsikko- ja alapalkki ja sivun sisältö ovat eri kielellä, mutta niiden kieltä ei ole määritetty.	0
3.2 Ennakoitava: Tee verkkosivuista sellaisia, että niiden ilmiäisy ja toiminta ovat ennakoitavissa.				
Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
3.2.1 (A-taso)	Kun verkkosivun jokin elementti vastaanottaa fokuksen, sen seurauksena <ul style="list-style-type: none"> • sivu ei merkittävästi muutu • pop-up -ikkuna ei avaudu • näppäimistön fokus ei siirry loogisesta paikastaan • ei tapahdu mitään muuta muutosta, joka voisi hämmäntää tai disorientoida käyttäjää. 			2

3.2.2 (A-taso)	Kun käyttäjä syöttää tietoa tai muuttaa jonkin verkkosivun elementin asetusta tai arvoa, tämän seurauksena <ul style="list-style-type: none"> • sivu ei merkittävästi muutu • pop-up -ikkuna ei avaudu • näppäimistön fokus ei siirry loogisesta paikastaan • ei tapahdu mitään muuta muutosta, joka voisi hämmentää tai disorientoida käyttäjää, ellei tästä ole kerrottu käyttäjälle etukäteen. 			2
3.2.3 (AA-taso)	Pysykö useilla sivuilla toistuvien navigaatioelementtien linkkijärjestys samana verkkopalvelun eri sivuilla?			2
3.2.4 (AA-taso)	Samana toiminnon toteuttavat elementit esitetään verkkopalvelun eri sivuilla johdonmukaisesti.			2

3.3 Syötteen avustaminen: Auta käyttäjiä välttämään ja korjaamaan virheitä.

Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
3.3.1 (A-taso)	Jos lomakkeella havaitaan syötevirhe, sen paikka osoitetaan ja virheen kuvaus esitetään tekstimuotoisena.	http://www.forssa.fi/palaut e/	Syötevirheiden paikkaa ei osoiteta eikä siitä kerrota käyttäjälle.	0
3.3.2 (A-taso)	Onko käyttäjää ohjeistettu riittävästi mikäli hänen edellytetään syöttävän tietoa verkkopalveluun?	http://www.forssa.fi/palaut e/	Lomakkeen pakolliset kentät ovat merkitty tähdellä, ja tähden merkitys on selitetty sivulla, mutta tähden paikka vaihtelee lomakkeella.	1
3.3.3 (AA-taso)	Jos lomakkeella havaitaan syötevirheitä, korjausehdotukset esitetään käyttäjälle (mikäli ne tunnetaan).	http://www.forssa.fi/palaut e/	Jos pakollisen kentän jättää tyhjäksi, korjausehdotuksia ei esitetä.	0
3.3.4 (AA-taso)	Voiko käyttäjä peruuttaa, tarkistaa tai vahvistaa lähettämänsä syötteen, jos se: <ul style="list-style-type: none"> • aiheuttaa lakiin perustuvia sitoumuksia • aiheuttaa taloudellisia seuraamuksia • sisältää käyttäjän testivastauksia • muuttaa tai poistaa käyttäjän hallinnoimaa dataa 			NA

4.1 Luettava: Tee tekstisisällöstä luettavaa ja ymmärrettävää.

Kriteeri	Heuristiikka	Sivut (URI)	Kommentit	OK
4.1.1 (A-taso)	Onko verkkopalvelun sisältämä HTML-koodi sellaista, että käytettävät ohjelmat (esim. selaimet ja ruudunlukuohjelmat) pystyvät esittämään (jäsentämään) sen oikein?	http://www.forssa.fi/	Sivustolla on muutamia virheitä, jotka saattavat esittää HTML-koodin käytettävässä ohjelmassa virheellisenä, esimerkiksi: - input-elementin value-attribuutissa ei ole käytetty ==-merkkiä	1

			- linkkien URL-osoitteiden &-merkkiä ei ole enkoodattu oikein http://www.forssa.fi/ - tapahtumakalenterin linkkien title-attribuutissa on käytetty HTML-koodia - sivun sisältöosassa (body) on käytetty link-elementtiä	
4.1.2 (A-taso)	Ovatko kaikki käyttöliittymäkomponentit toteutettu niin, että niitä voidaan käyttää ohjelmallisesti?			2

Kokonaispistemäärä 40 / 70 eli **57,1 %**